

Nr. 16, december 1997

VAN HET BESTUUR

Voor u ligt alweer de laatste Nieuwsbrief van het jaar 1997. Daarom een korte overzicht van de stand van zaken.

Het aantal leden is dit jaar weer verheugend gegroeid van 268 in 1996 naar 347 in december 1997. Vooral Open Monumentendag heeft veel nieuwe leden opgeleverd, dankzij de overtuigingskracht van een aantal (bestuurs)leden en het feit dat men ter plaatse ons blad kon inzien.

Dat brengt mij op de derde jaargang van Historisch Voorburg. Na de krachtsinspanningen van het vorig jaar met twee fraai uitgevoerde en zeer lezenswaardige themanummers heeft de redactie dit jaar iets rustiger kunnen werken. Het was plezierig dat het artikel over het oudste charter van Voorburg in het tweede nummer op Open Monumentendag extra reliëf kreeg. Dr. Anne Jacobs, redactielid en auteur van dit artikel, opende de dagtentoonstelling van het charter met een kort overzicht van de betreffende historie en de overhandiging van de nieuwe aflevering van Historisch Voorburg aan burgemeester Van Haersma Buma. De laatste aflevering - een themanummer over de Engelse piloten die tijdens de oorlogsdagen van mei 1940 bij Voorburg zijn neergestort - wordt op 22 december a.s. overhandigd aan de ambassadeur van Groot-Brittannië. Daarmee kan de redactie terugblikken op weer een geslaagde jaargang. Een belangrijk visitekaartje voor onze vereniging!

Rondom de diverse werkgroepen lijkt het misschien stil, maar er is en wordt veel werk verzet. Aan de tentoonstelling "Uit de school geklapt" in Swaensteijn en het bijbehorende boekje hebben werkgroepleden een belangrijke bijdrage geleverd. Momenteel houdt een aantal van hen zich bezig met de Voorburgse bezittingen van Prinses Marianne ter voorbereiding van een tentoonstelling in museum Swaensteijn en een themanummer van Historisch Voorburg over dit onderwerp in het najaar van 1998. Een andere groep bereidt wandelingen door Voorburg voor, gebaseerd op verschillende thema's. Daarnaast blijven de bibliografie, het genealogisch onderzoek op verzoek en het onderzoek van handschriften doorlopen. Voor de eerst genoemde activiteit is inmiddels via de vacaturebank een deskundige vrijwilliger aangetrokken.

Mede dankzij de steun van onze vereniging heeft de wijkvereniging Oud Voorburg bij het gemeentebestuur gehoor gevonden voor haar protest tegen de ingrijpende renovatieplannen voor onze oudste Algemene Begraafplaats. Men heeft besloten deze begraafplaats op te knappen zonder het karakter ervan te wijzigen. Op Open Monumentendag bleek uit het aantal van ruim 40 deelnemers aan de door ons geleide wandelingen over dit kerkhof dat door alle commotie bij veel Voorburgers de belangstelling voor dit stukje historisch Voorburg (opnieuw) is gewekt. Ook de dreigende aantasting van het landelijk karakter van de Vliet in de vorm van insteekhavens voor (grote) plezierjachten heeft de aandacht van het bestuur.

Het eerste nummer van het beloofde Bronnenschrift is uitgekomen en voor f10,- bij de secretaris verkrijgbaar. Het is gewijd aan het overgebleven Huygensmateriaal.

Helaas is de respons op ons aanbod aan de leraren Geschiedenis van de Voorburgse scholen voor Voortgezet Onderwijs om materiaal te leveren voor het verplichte onderdeel 'omgevingsgeschiedenis' praktisch nihil gebleven. Het fonds waaruit we het onderzoek naar dit materiaal wilden bekostigen, hoeft dus nog niet te worden aangesproken.

De historische verhalenwedstrijd, uitgeschreven voor alle scholen in Voorburg, heeft ondanks de aantrekkelijke posters, de intrigerende verhaalfragmenten die gebruikt moesten worden, en de persoonlijke benadering van schoolhoofden en rectoren in een tweede ronde slechts 3 inzendingen opgeleverd. Van een boekje met de beste verhalen zal het dus niet kunnen komen.

Ondanks de twee laatst genoemde mislukkingen kunnen we terugzien op een jaar waarin een aantal zaken op een bevredigende manier - al dan niet voortopig - zijn afgerond en lopende activiteiten resultaten beginnen te boeken. Het onderzoek naar prinses Mariannes Voorburgse bezittingen vormt de start van de voorbereidingen op onze eerste lustrumviering in oktober 1998. Op verschillende manieren, waaronder de tentoonstelling in Swaensteijn en het themanummer, zullen we aan deze koninklijke inwonster van Voorburg aandacht besteden. Er is dus veel werk aan de winkel en we kunnen uw steun en medewerking daarbij heel goed gebruiken!

Namens het bestuur wens ik u fijne feestdagen en een heel goed en 'historisch' 1998 toe!

K. van Tuil

NIEUWE LEDEN

Dhr. Drs. C.H. van Andel	Voorburg	Dhr. P.J.	Krijtenburg	Voorburg
Fam. H. Bakhuizen	Voorburg	Mevr. drs. N.J.	Kronjee-Jacobs	Voorburg
Mevr. I.E. van der Beesen	Voorburg	Dhr. G.J.	Lagrand	Voorburg
Dhr. Ir. J. van Bekkum	Voorburg	Mevr. M.Th.	Lammers	Voorburg
Dhr. E.J. Basier	Voorburg	Dhr. J. van Leeuwen		Voorburg
Mevr. J.F.C. Boissevain	Voorburg	Dhr. Mr. M.J.F. v. Liempt		Den Haag
Dhr. C.J. Bol	Voorburg	Mevr. P.F.M. de Ligt-Okkerman		Voorburg
Dhr. Drs. R.E. Brouwer	Delft	Dhr. J.W. Matla		Voorburg
Mevr. drs. M.M. Brussee	Voorburg	Mevr. drs. S. van Meerlen		Voorburg
Mevr. J. Clement-v.d. Ent	Voorburg	Dhr. J. Merx		Voorburg
Fam. R. van Dijk	Voorburg	Mevr. M.M. Ouwerling		Voorburg
Dhr. R.M. Dijkstra	Voorburg	Dhr. S.J. van Proosdij		Voorburg
drs. P.M.M. Driessen	Voorburg	Mevr. A. Reimers-Scholte		Voorburg
Mevr. A.M. Flooren	Voorburg	Mevr. J.H. van Saltbommel		Voorburg
Mevr. E.J.M. Frankenmolen	Voorburg	Mevr. L.P. Schepp		Voorburg
Mevr. A.M.J.L. Geradts	Voorburg	Dhr. J. Serfie		Voorburg
Dhr. D. Goudart	Voorburg	Mevr. M. Slok		Voorburg
Dhr. G.J. van Groningen	Voorburg	Dhr. drs. R.J.H. Teeuwen		Voorburg
Dhr. L.B.M. van Hullen	Zoetermeer	Dhr. Q.F. Tolido		Voorburg
Dhr. R. de Jonge	Voorburg	Mevr. N. Wassen-Heyblom		Voorburg
Dhr. R.F. Karamat-Ali	Voorburg	Dhr. J. Wessel		Voorburg
Dhr. Mr. A.J. Kingma	Voorburg			
Dhr. Drs. E. Kreytz	Voorburg			

ONZE STAND OP OPEN MONUMENTENDAG

Tijdens het overhandigen in Swaensteyn van onze nieuwe publicatie van Historisch Voorburg op Open Monumentendag aan mr M.A.P. van Haersma Buma, burgemeester van Voorburg, zijn de heer P.A. Verhoeff en mevr. H.A.J. Wirlds onze vereniging behulpzaam geweest met het bemannen van de "stand". Gedurende dit uurtje konden zelfs enkele nieuwe leden worden bijgeschreven. Onze hartelijke dank voor het waarnemen van de honneurs.

De leden en donateurs treffen hierbij de verenigingskalender 1998 aan, behalve de leden die zich tijdens de Open Monumentendag hebben aangemeld.

Tevens is voor de leden bijgesloten het nieuwe exemplaar van Historisch Voorburg
'... en twee onbekende Engelse vliegeniers'.

Tenslotte wordt u vriendelijk verzocht de verschuldigde bijdrage voor 1998 over te maken door middel van bijgevoegde acceptgirokaart. Dank voor uw medewerking.

WEGEN EN KARRESPOREN, WAAR DE ROMEINEN MARCHEERDEN EN DE HUIFKARREN REDEN

Ons land is goed voorzien van wegen. Dat wegennet is er in heel korte tijd gekomen. De eerste echte autosnelwegen werden pas in de jaren '30 van de 20ste eeuw aangelegd. De straatweg Amsterdam - Haarlem was in 1910 vier meter breed; daar passeerden per dag maar een paar auto's. Honderd jaar daarvoor lag er in de provincies Friesland, Groningen en Overijssel nog geen enkele verharde weg, en 's winters was een groot deel van de

kleinere plaatsen bijna onbereikbaar voor wagens. Zo moet het sinds de prehistorie zijn geweest.

Tot 1800 was er eigenlijk maar één periode waarin sprake was van een behoorlijk wegennet, en dat was de Romeinse tijd. De Romeinse legers legden kaarsrechte, meters brede wegen aan door hun hele rijk. Die wegen hadden een met stenen of grind verhard oppervlak en verstevigde berm. Over grote rivieren, zoals de Maas en de Rijn, bouwden de Romeinse ingenieurs houten en stenen bruggen. Het hele systeem van wegen en bruggen werd, compleet met mijlpalen, wegwijzers en pleisterplaatsen, door het leger onderhouden. Ook door ons land hebben

dergelijke wegen gelopen, bijvoorbeeld langs de Rijn grens, van Nijmegen naar Katwijk, en langs de Maas, tussen Nijmegen en Maastricht. Af en toe komt bij opgravingen een stukje van die oude *snelwegen* aan het licht. Bij Valkenburg (Zuid-Holland) is een deel van de grensweg gereconstrueerd. Daar is te zien dat een Romeinse weg een bol oppervlak had om de regen te laten wegstromen. De weg bij Valkenburg was aan weerszijden met eikenhouten palen verstevigd. Wie in Nederland nog over een echt stukje Romeinse weg wil wandelen, moet naar de bossen van Swalmen bij Roermond gaan. Daar liep vroeger de weg van Xanten naar Aken. Wegen uit de Middeleeuwen en later komen vaker voor en zijn beter te herkennen. Niet dat het betere wegen waren, want het waren niet meer dan onverharde karrensporen. Als zo'n spoor te diep was uitgesleten, ging de voerman er naast rijden en maakte een nieuwe weg

ernaast. Zo ontstonden in de loop der eeuwen bundels sporen van tientallen meters breed. Op de Ginkelse Heide (bij Ede) en het Belloërveld (bij Assen) zijn die bundels nog goed te zien. Ze hebben gefunctioneerd tot er in de loop van de 20ste eeuw verharde wegen werden aangelegd. Veel van onze huidige snelwegen volgen min of meer de tracés van deze oude sporen.

Bronvermelding

Het boekje *Archeologische monumenten* is te verkrijgen bij:

Stichting Open Monumentendag

Sint Antoniesbreestraat 69

1011 HB AMSTERDAM

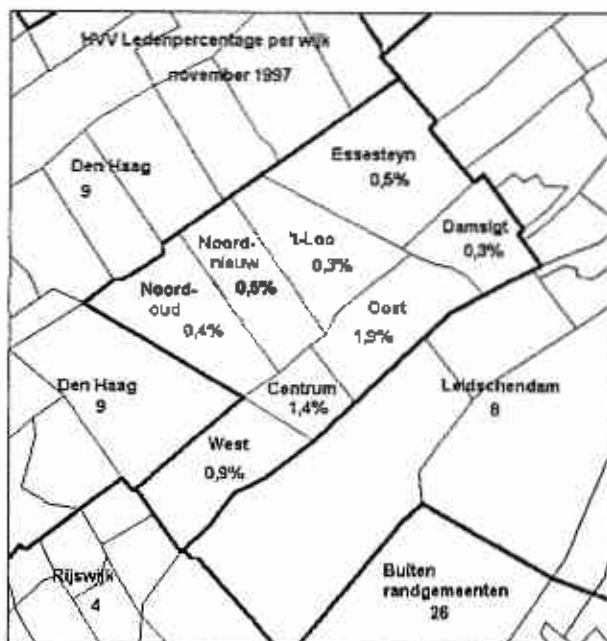
telefoon: (020) 6277706

Fax: (020) 6242536

Prijs boekje f 5,00 excl. verzendkosten.

<http://www.archis.nl/amz/htdocs/archmon2.html>

LEDENDICHTHEID HVV IN VOORBURG EN OMGEVING NOVEMBER 1997

Het aantal leden per wijk wordt in percentages van het aantal inwoners per wijk aangegeven! Dus 't Loo 0,3% betekent dat 15 van de 4500 inwoners van 't Loo lid zijn van onze vereniging. Buiten Voorburg wordt het aantal leden aangegeven per randgemeente.

Wijk	Inwoners	Leden	%
Centrum	2400	35	1,4
West	4200	40	0,9
Oost	4900	95	1,9
Damsigt	1900	7	0,3
Noord-oud	7200	30	0,4
Noord-nieuw	9100	52	0,5
't Loo	4500	15	0,3
Essesteyn	5000	26	0,5
Totaal	39200	300	0,7%

De bron voor het aantal inwoners per wijk is: Informatie-gids Gemeente Voorburg 1997.